

Latvijas Universitātē nedēļas garumā notiks starptautisks kuņģa vēža profilakses forums

No 19. līdz 23. februārim norisināsies Latvijas Univeristātes (LU) Klīniskās un profilaktiskās medicīnas institūta organizēts Starptautisks kuņģa vēža profilakses pētniecības forums. Tajā pulcēsies gan Eiropas vadošie eksperti, gan pārstāvji no valstīm ar augstu kuņģa vēža saslimstību, kā arī starptautisko profesionālo un pacientu organizāciju pārstāvji. Nedēļas garumā tiks apspriestas dažādas ar kuņģa vēža profilakses pētniecību saistītas aktualitātes, iepazīstināts ar Latvijā realizētajiem projektiem un apspriestas nākotnes sadarbības iespējas ar ārvalstu partneriem.

Pēdējās desmitgadēs pasaulē nepamatoti ignorētas kuņģa vēža mirstības problēmas, galvenokārt tāpēc, ka Rietumu pasaulē saslimstība ir zema un daudzus gadus tā turpinājusi samazināties. Pie šāda secinājuma pirms pāris gadiem nonākuši Starptautiskās vēža pētniecības aģentūras (IARC) pieaicinātie eksperti. Svarīgi tas ir jo īpaši tāpēc, ka kopējais no jauna saslimušo pacientu skaits pasaulē sastāda gandrīz vienu miljonu cilvēku gadā un pārskatāmā nākotnē nemainīsies, bez tam problēma iegūst jaunu aktualitāti arī Rietumu valstīs līdz ar iedzīvotāju migrācijām un bēgļu plūsmu.

Saslimstības ziņā ar kuņģa vēzi līdz šim Latvijai un citām Baltijas valstīm nav palīdzējusi iekļaušanās Eiropas Savienībā (ES) un NATO; vēl joprojām esam augsta riska reģions, nedaudz atpaliekot no Baltkrievijas, Krievijas, Ukrainas, Kazahstānas. Šīs Austrumeiropas teritorijas saslimstības ziņā ierindojas tūlīt aiz pasaules augstākā riska zonām Austrumāzijā – Korejas, Japānas, daļas Ķīnas teritorijas, kaut riska faktoru izplatība jau Krievijā un Latvijā pārsniedz Japānu un Koreju.

Pirms gada noslēdzās ES valstu kopējā aktivitāte CanCon (no “Cancer Control” - vēža kontrole). ES dalībvalstu valdībām tika prezentēti tās rezultāti. Cita starpā tika secināts, ka pareizai lēmuma pieņemšanai par kuņģa vēža mirstības profilakses pasākumu ieviešanu Eiropā nepieciešama papildus pētījumu veikšana. Latvijā jau vairākus gadus, sadarbojoties LU Klīniskās un profilaktiskās medicīnas institūta un Starptautiskās Vēža pētniecības aģentūras pētniekiem, notiek vienīgais šāda veida pētījums Eiropā (GISTAR), kura rezultātus gaida daudzi speciālisti Eiropā un ārpus tās.

Eiropas eksperti (gastroenterologi, patologi, epidemiologi, bāzes zinātņu pārstāvji), kas piekrituši piedalīties GISTAR pētījuma Datu drošības un monitorēšanas komitejā (DSMB) pulcēsies Rīgā ar mērķi kritiski paskatīties uz pētījumā iegūtajiem rezultātiem, to atbilstību plašu pasaules līmeņa epidemioloģisku pētījumu prasībām. Atsevišķa foruma diena tiks veltīta pētījuma principu un Latvijas pieredzes izskaidrošanai speciālistiem no valstīm ar augstu saslimstību – Baltkrievijas, Ukrainas, Krievijas, Kazahstānas, Kirgizstānas. Diskusijas mērķis – iespēju izpēte pētījuma aktivitātes izvērst šajās valstīs.

Papildu iepriekšminētajam paredzētas gan vizītes pētījuma centros (piemēram, Madonā), gan pie LU sadarbības partneriem – Rīgas Austrumu klīniskajā Universitātes slimnīcā, Gremošanas slimību centrā GASTRO un Akadēmiskajā histoloģijas laboratorijā.

Atsevišķa konferences daļa tiks veltīta neatrisinātajiem jautājumiem un modernām tehnoloģiju attīstībām kuņģa vēža profilakses jomās. Diskusijā piedalīsies ES Horizon 2020 projekta SNIFFPHONE pārstāvji no Vācijas, Somijas, Izraēlas. Projekta ietvaros klīnisko darbu koordinē LU. Īpaša uzmanība tiks pievērsta mikrobioma izpētes un saudzēšanas jautājumiem (svarīgi, lai plaša antibiotiku lietošana, kas palīdz cīnīties ar galveno kuņģa vēža izraisītāju – helikobaktēriju, neradītu būtiskas nelabvēlīgas blakusparādības). Piedalīsies arī industrijas un pasaules vadošo laboratoriju pārstāvji.

Forumā noslēgums notiks vienlaikus ar LU Starptautisko medicīnas zinātnisko konferenci. Konferences plenārsēdē viens no vadošajiem Eiropas gastroenterologiem Pīters Malfertheiners (Peter Malfertheiner) no Vācijas uzstāsies ar lekciju par to, kādu mikrofloru zinātniekiem izdevies atklāt Alpu ledājos atrastā 5300 gadu nogulējušā “sniega cilvēka” mūmijā.

Par Eiropā plānotajām aktivitātēm kuņģa vēža pacientu vidū informāciju sniegs vadošās Eiropas pacientu organizācijas Europa Colon pārstāvis. Atbalsts foruma organizēšanai sniegusi Eiropas Vēža profilakses organizācija (ECP – European Cancer Prevention), Starptautiskā Vēža pētniecības aģentūra (IARC-International Agency for Research on Cancer), kā arī Rīgas Austrumu klīniskās universitātes atbalsta fonds. Galvenais finansējuma avots – LU Akadēmiskās attīstības projekts "Starptautiska kuņģa vēža profilakses foruma organizēšana un ar to saistīto aktivitāšu realizēšana" (LU reģ.Nr. AAP2017/16). Konferences organizēšanas izdevumus plānots segt no ERAF finansējuma specifiskā atbalsta mērķim "1.1.1.5. Atbalsts starptautiskās sadarbības projektiem pētniecībā un inovācijās.

GISTAR pētījumu un pasākumu atbalsta arī Latvijas Zinātņu akadēmija un Veselības ministrija.